STRATEGIA ANTICORUPȚIE ÎN EDUCAȚIE

2016 - 2020

CONSIDERAȚII GENERALE

Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2016-2020, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016, este rezultatul unui îndelung proces de consultare și a avut în vedere concluziile auditului extern independent al SNA 2012-2015. Documentul strategic preia bunele practici dezvoltate în cadrul SNA 2012-2015, respectiv misiunile de evaluare și platformele de cooperare, propunându-și totodată să îmbunătățească aspectele care nu au funcționat.

Scopul principal al acesteia este promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ şi instituţional de prevenire și combatere a corupției în România.

Strategia se adresează tuturor instituţiilor publice reprezentând puterea executivă, legislativă şi judecătorească, autorităţilor publice locale, mediului de afaceri şi societăţii civile.

În contextul eforturilor României de prevenire și de combatere a corupției din ultimii ani, dar și al necesității adecvării acestor eforturi în vederea adoptării unei abordări bine planificate și sustenabile pe termen mediu și lung în domeniul prevenirii corupției, rolul sectorului educațional se conturează a fi unul fundamental pentru asigurarea succesului acestor demersuri.

Strategia anticorupție în educație asigură implementarea recomandărilor formulate de CE (Consiliul Europei) în cadrul MCV (Mecanismul de cooperare și verificare), privind atât consolidarea politicii generale anticorupție, cât și a unor recomandări specifice, formulate în cadrul Evaluării independente, privind implementarea Strategiei naționale anticorupție 2016 - 2020 și a Strategiei naționale anticorupție, privind sectoarele vulnerabile și administrația publică locală pe această perioadă.

Strategia anticorupție în educație promovează aplicarea bunelor practici avansate de SNA 2016-2020, precum aplicarea unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor instituționale de corupție.

Strategia anticorupție 2016-2020 va continua să acorde prioritate măsurilor preventive în sectoarele expuse la corupție. Progresul limitat al prevenției în intervalul 2012-2015 a condus la alegerea strategică de a menține sectoarele identificate în strategia anterioară și suplimentarea acestora cu cele ale educației și sănătății.

Strategia își propune creșterea gradului de cunoaștere și de înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și de către beneficiarii serviciilor publice, precum și consolidarea performanței de combatere a corupției, prin mijloace penale și administrative.

Strategia anticorupție 2016-2020 continuă abordarea strategiei precedente în ceea ce privește implementarea la nivelul autorităților și instituțiilor publice a planurilor de integritate. Astfel, fiecare instituție care aderă la SNA urmează să își dezvolte propriul plan de integritate.

În ceea ce privește măsurile cuprinse în inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public este necesar ca fiecare instituție publică cu un număr mediu de 50 de angajați să aloce, în medie, un buget de aproximativ 900.000 lei instituție/an (echivalentul a aproximativ 200.000 euro). Acest buget poate asigura o implementare minimală a standardelor legale în materie, prin desemnarea de persoane responsabile, cu o încărcătură echilibrată de sarcini de serviciu, formare profesională pe teme de integritate, infrastructură IT, inclusiv pagina WEB funcțională. Aceste măsuri fiind unele cu caracter recurent, deja reglementate de legislația în vigoare, ar trebui să se regăsească anual în buget. Pentru cazurile în care aceste resurse nu sunt încă acoperite, este important ca fiecare instituție publică să își revizuiască prioritățile de bugetare pentru a asigura reflectarea în bugetele pentru anii 2017 - 2020 a acestor resurse minimale. În plus, pentru măsurile cu caracter de noutate prevăzute în acest document strategic, este necesar un buget total de aproximativ 380.000.000 lei.

Strategia anticorupție în educație este un document strategic pe termen mediu, care creează cadrul de implementare a măsurilor de promovare a integrității prin procesul educațional, cât și la nivelul instituțiilor din cadrul sectorului educațional.

Strategia are la bază, în același timp, Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, pornind de la misiunea asumată de lege: „de formare, prin educație, a infrastructurii mentale a societății românești, în acord cu noile cerințe, derivate din statutul României de țară membră a Uniunii Europene și din funcționarea în contextul globalizării, și de generare sustenabilă a unei resurse umane naționale înalt competitive, capabilă să funcționeze eficient în societatea actuală și viitoare” [Art. 2 alin. (2)]. De asemenea, art. 2 alin. (3) din același act normativ prevede că „Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii”.

Totodată, art. 4 prevede că „Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini, necesare pentru: (...) b) integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate; (...) e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; f) cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural”.

VALORILE FUNDAMENTALE PROMOVATE DE STRATEGIE

1. **Educația -** promovarea rolului fundamental al educației în societate.
2. **Integritatea -** promovarea responsabilității morale, civice, sociale siprofesionale ale personalului implicat în sistemul educațional.
3. **Transparența -** asigurarea vizibilității și accesibilității deciziilor, cu informarea și coparticiparea societății civile.
4. **Obiectivitatea -** asigurarea imparțialității și nediscriminării în întreaga activitate desfășurată la nivelul sistemului educațional.
5. **Prioritatea interesului public -** datoria responsabililor din cadrul sistemului educațional de a considera interesul public mai presus de orice alt interes.

PRINCIPIILE PROMOVATE DE STRATEGIE

1. *Principiul prevenirii corupției pe termen mediu și lung*, în baza căruia demersurile de prevenire a corupției fac obiectul unei abordări strategice, bine planificate și sustenabile.

2. *Principiul calității actului educațional*, în baza căruia activitățile din învățământul preuniversitar și universitar se raportează la standarde de calitate și la bune practici naționale și internaționale.

3. *Principiul echității, nediscriminării și al egalității de șanse*, în baza căruia accesul la învățare, cât și procesele de selecție, promovare și evaluare a personalului din sistemul de învățământ se realizează în mod echitabil, fără discriminare.

4. *Principiul statului de drept*, în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia.

5. *Principiul responsabilității* potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin în domeniul prevenirii și combaterii corupției.

6. *Principiul cooperarii și coerenței*, ce vizează necesitatea cooperării cu instituțiile cu competente în prevenirea și combaterea corupției.

7. *Principiul consultării societății civile și al dialogului social*, care impune transparența deciziilor și a rezultatelor și consultarea membrilor socictății civile în cadrul acestui proces.

8. *Principiul comportamentului etic* care presupune că personalul din sectorul educațional să acționeze într-o manieră responsabilă din punct de vedere etic.

9. *Principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție* conform căruia instituțiile publice trebuie să elaboreze și să aplice proceduri proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție.

Scopul strategiei este prevenirea și reducerea fenomenului corupției la nivelul sectorului educațional și valorizarea rolului important al procesului educațional în demersurile de prevenire a corupției pe termen mediu și lung, la nivelul societății

românești. Documentul se adresează întregului sistem de educație și formare profesională.

Așa cum se menționează în Strategia națională anticorupție pe perioada 2016-2020, dar și în rapoartele periodice ale Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în domeniul anticorupție, cadrul legislativ anticorupție existent în România este suficient dezvoltat la acest moment, iar eforturile instituționale trebuie să se concentreze pe implementarea eficientă a standardelor anticorupție la nivel instituțional-administrativ, pe promovarea integrității la nivelul fiecărei organizații, având ca obiective: implementarea codurilor etice, îmbunătățirea mecanismelor de control administrativ și a celor de sancționare, remedierea vulnerabilităților specifice.

Măsurile vizate de strategie promovează utilizarea rolului fundamental pe care educația îl deține în societate și în cadrul demersurilor de prevenire a corupției pe termen mediu și lung, având ca obiective: creșterea gradului de educație anticorupție a personalului ce activează în cadrul procesului educațional, creșterea gradului de educație anticorupție a tinerei generații, implicarea factorilor cointeresați aferenți sectorului educațional în demersuri comune de informare și prevenire a corupției și informarea adecvata a publicului.

Strategia susține implementarea instrumentelor SNA, precum aplicarea metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul sectorului educațional, asumarea la nivelul fiecarei instituții din sectorul educațional a planului propriu de măsuri și monitorizarea implementării măsurilor anticorupție prin intermediul inventarului măsurilor preventive anticorupție instituit de SNA, asigurând dezvoltarea și adaptarea obiectivelor și măsurilor vizate de SNA la nivelul sectorului educațional.

OBIECTIVELE GENERALE ALE STRATEGIEI ANTICORUPȚIE ÎN EDUCATIE

1. *Prevenirea corupției la nivelul sectorului educațional*

   Sectorul educațional prezintă, alături de celelalte sectoare, unele vulnerabilități la fenomenul de corupție. Instituțiile din sectorul educațional au responsabilitatea asigurării condițiilor necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ la nivelul sectorului educațional, cât și a monitorizării și evaluarii periodice a eficienței măsurilor adoptate.

2. *Creșterea gradului de educație anticorupție*

   Diminuarea incidenței fenomenului de corupție în societatea românească implica planificarea și aplicarea unor masuri preventive solide și sustenabile pe termen mediu și lung care, raportat la sectorul educațional, trebuie să vizeze 3 arii de intervenție:

   I. Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului și responsabililor implicați din sectorul educational.
   II. Creșterea gradului de educație anticorupție a beneficiarilor educației.
   III. Informarea, formarea, responsabilizarea și implicarea activă a instituțiilor educaționale, a beneficiarilor actului educațional și a societății civile pentru prevenirea corupției în educație. În termeni de dezvoltare durabilă, promovarea integrității în societatea românească nu se poate realiza fără asigurarea unei bune educații anticorupție mai întâi la nivelul cadrelor didactice, apoi la nivelul tinerei generații, prin adaptarea și utilizarea rolului procesului educativ, precum și fără informarea, implicarea și contribuția activă a beneficiarilor serviciului educațional și a societății civile.

3. *Consolidarea mecanismelor de control administrativ și a cooperării interinstituționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției în educație*.

4. *Aprobarea, implementarea și actualizarea planului sectorial aferent sectorului educațional, precum și dezvoltarea sistemului de monitorizare a implementării strategiei și planului aferent*.

DIRECTOR,

Prof. înv. primar: ***NECULIȚĂ NICOLETA***